

EUROOPA KOMISJON

PRESSITEADE

Brüssel, 13. juuni 2013

ELi tuumaalased vastupidavushindamised: õiguslikult siduvad hindamised iga kuue aasta tagant

Tuumaenergia tootmise ohutus on kõigi eurooplaste jaoks väga oluline. Ranged ohutusnõuded aitavad tagada, et Euroopas ei toimuks selliseid õnnetusi, nagu toimus Fukushima. Nendega tagatakse ka kõige tõhusam lahendus, kui tuumaõnnetus peaks siiski aset leidma. Täna esitatavas ettepanekus, millega muudetakse 2009. aasta tuumaohutuse direktiivi, sätestab Euroopa Komisjon kogu ELi hõlmavad ohutuseesmärgid, et oluliselt vähendada riske ning kaitsta inimesi ja keskkonda. Direktiiviga kehtestatakse korrapäraste vastastikuste eksperdihindamiste süsteem, suurendatakse läbipaistvust tuumaohutuse küsimustes ning antakse riiklikele reguleerivatele asutustele suuremad volitused, et tuumaohutust pidevalt täiustada kogu ELis.

Euroopa Komisjoni energiavolinik Günther Oettinger sõnas: „See on iga liikmesriigi otsustada, kas toota tuumaenergiat. Fakt on, et Euroopas on praegu töös 132 tuumareaktorit. Komisjoni ülesanne on tagada, et ohutus oleks kõigis nendes reaktorites prioriteet.“

Uue direktiiviga kehtestatakse järgmine.

- **Ohutuseesmärk:** liikmesriigid tagavad, et õnnetuste korral praktiliselt hoitakse ära radioaktiivsuse pihkumine keskkonda.
- **Kogu ELi hõlmav õiguslikult siduv hindamine iga kuue aasta tagant:** liikmesriigid lepivad ühiselt kokku rahvusvaheliste meeskondade tehtava hindamise konkreetse(d) teema(d) ja ühised meetodid. Ka vastutavad liikmesriigid soovitude rakendamise eest. Kui esineb viivitusi või soovitusi ei rakendata, võib Euroopa Komisjon korraldada liikmesriiki kontrollkäigu.
- **Liikmesriigi tasandi hindamised:** igas tuumaelektrijaamas tehakse korrapärane ohutusülevaatus vähemalt kord kümne aasta jooksul ja spetsiaalne ohutusülevaatus, kui kaalutakse, kas võib kasutusiga pikendada.
- **Uued tuumaelektrijaamad:** kõik uued tuumaelektrijaamad konstrueeritakse viisil, mis tagab, et tuumareaktori südamikus tekkiv rike ei avalda mõju väljaspool tuumajaama.
- **Kohapealne hädaolukorras valmisolek ja tegutsemine:** igas tuumaelektrijaamas peab olema hädaolukorrale reageerimise keskus, mis on kaitstud radioaktiivsuse ja maavärinate või üleujutuste eest, ning tuleb rakendada rangeid õnnetuste ohjamise suuniseid.

Mis puutub **läbipaistvusse**, siis riikide reguleerivatele asutustele ja tuumajaamakäitajatele tuleb välja töötada strateegia, milles määratakse kindlaks, kuidas teavitatakse avalikkust õnnetusest ja ka tuumajaama tavapärasest tööst. Kõnealune strateegia **tuleb avalikustada**. Lisaks on elanikel võimalus osaleda otsustamisprotsessis, kui käsitletakse uuele tuumaelektrijaamale loa andmist.

Direktiiviga tagatakse ka, et **liikmesriikide reguleerivad asutused** on sõltumatud oma otsustuste tegemisel ning et poliitilised, majanduslikud ja ühiskondlikud huvid ei ole ohutuseesmärkidest olulisemad. Riiklikele reguleerivatele asutustele tuleb eraldada piisavad rahalised vahendid ja neil peavad olema kogunud töötajad, et võimaldada asutuste tõhusat toimimist.

Taust

Pärast Fukushima 2011. aasta märtsis toimunud tuumaõnnetust palusid ELi riigipead ja valitsusjuhid komisjonil koos Euroopa tuumaohutuse reguleerivate asutuste rühmaga (ENSREG) teha vastupidavushindamine ja vaadata läbi ELi tuumaohutusosalased õigusaktid.

Lisaks Fukushima tuumaõnnetusest ja vastupidavushinnangutest saadud õppetundidele tugineb ettepanek eksperdiarvamustele, mida on avaldanud eelkõige ENSREG, Euratomi asutamislepingu artikli 31 alusel asutatud teadusekspertide rühm, Rahvusvaheline Aatomienergia Agentuur (IAEA), Lääne-Euroopa tuumaohutust reguleerivate asutuste ühendus (WENRA), ning aruannetele, mis on saadud sellistest kolmandatest riikidest nagu Jaapan ja Ameerika Ühendriigid. Selles võetakse arvesse ka sidusrühmade, sealhulgas riiklike reguleerivate asutuste, tööstuse ja kodanikuühiskonna arvamusi.

Lisateave

[Draft proposal for a Directive amending Nuclear Safety Directive](#)

[Web page of European Nuclear Safety Regulators Group](#)

[Commission web page on nuclear energy](#)

[Video on nuclear safety](#)

[Memo/13/539](#)

[Nicole Bockstaller](#) (+32 2 295 25 89)

[Marlene Holzner](#) (+32 2 296 01 96)